

TĖVIŠKĖS AIDAI

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškės Aidus.“ Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „TA“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpėsčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį

Prašome visų skaitytojų prisiųsti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija
ir Administracija

Nr 41 (1920) 1994 m. spalio mėn. 25 d.

Eina 39-tus Metus.

Melbourne

Prakalbėkime apie džiaugsmą

Kun. Eugenijus Bartulis

Kai vyskupas Kepleris ėmėsi plunksnos rašyti apie džiaugsmą, savo dvasioje jis matė minias, kurios šaukė: „Parašyk apie džiaugsmą. Pasaulio jo nėra. Kalbėk mums apie džiaugsmą“.

Teisė džiaugtis mūsų laikais niekinama ir žudoma, nematoma tikrosios džiaugsmo vertės, nors jo trokštama su visu širdies karštumu. Todėl šiandien yra daug tokių, kurie neapkenčia tikėjimo ir pamaldumo, nes tame įzvelgia džiaugsmo slopinimą.

Ir vis dėlto džiaugsmas yra gyvenimo reiškinys, gyvenimo jėga ir vertė. Kiekvienas žmogus trokšta džiaugsmo ir turi džiaugtis - juk tai saulės šviesa augalui, kūno ir dvasios gyvybė, tikėjimo geriausia apraiška, didžios ir plačios širdies savybė. Didįjį keliautoją Kolumbą ir jo bendrakeleivius atgaivino kadaisė sasafroso laurų kvapas, kurį atnešė vėjas nuo žemės. Taip dažnai pavargusių, jėgų netekusių sielą atgaivina tikrasis džiaugsmas, - bet tikrasis dvasios džiaugsmas.

Dažnai džiaugsmas kilnina žmogaus norus ir veiklą, daro jį tvirtą ir drąsų; džiaugsmas gimdo didelius sumanymus ir kilnius darbus. Jis padeda lengviau nugalėti sunkenybes ir klūtis; jis ragina siekti gėrio, grožio ir tiesos.

Nemanykime, kad tikėjimas džiausmo nevertina ir palaiko tik antgamtinį džiaugsmą. Tai dažnas, bet klaidingas manymas. Doros reikalavimai, išpažintys, kentėjusių supratimas, kentėjusių reikalingumas, vertė ir nuopelnai nemažina džiaugsmo reikalingumo. Krikščionybė į džiaugsmą žiūri ne abejingai.

Be džiaugsmo negali gyventi nei vienas žmogus. Net tas, kuris eina tobulybės keliu. Linksmų, laimingų ir malonių žmonių skaičius yra daug didesnis, tikinčiųjų negu netinkinčiųjų tarpe.

„Jei tavo širdis plaka džiaugsmu, tavo dvasia bus vaisingesnė ir budresnė, tavo mąstymas aiškesnis, tavo nuotaika giedresnė, tavo elgesys malonesnis, tavo dorybės gilesnės“ - taip rašo Sv. Ambrozėjus.

Liūdesys niekad nebuvo dorybė. Užtuot padidinęs aukos svarbą, jis ją sumažina. Dievas nori, sako apaštalas (2 Kor. 9,7), kad jam viską duotumėme su džiaugsmu. Niekas tiek nesuteikia Viešpaties jungui garbės, kaip tyras linksmumas kakteje tų, kurie jį neša.

XIX Šimtmeityje anglas Feber savo gausiuose kūriniuose kovoja su pasauliniu liūdesiu ir nusivylimu; jis aiškina džiaugsmą ir tas aiškinimas nepaprastai gilus ir malonus. Jis

rašo: „Jeigu būsim džiaugsmingi, niekas mūsų neištums iš pusiausvyros, nors ir kažkas mus netikėtai užkluptų, nors kažkokie dideli priešingumai mums statytų klūtis, nors kokios pagundos mus pulstų - visa atrodo savo vietoj: taip reikia. Nėra šešėlio mūsų sieloj. Džiaugsmo malonė spindi kaip saulė giedrą dieną“.

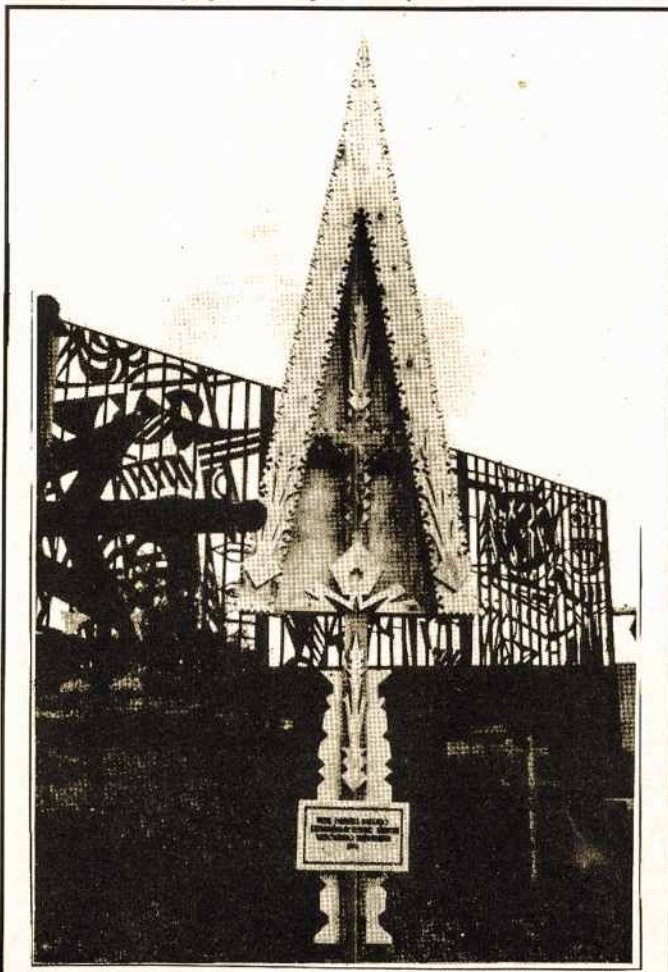
O jei savo kelyje sutinkame kančią? Kentėjimas ir džiaugsmas krikščionio gyvenime derinasi. Jie kyla ir leidžiasi kaip jūros vilnys; jie gyvena kartu, nes yra broliai ir, eidami kartu, jie sudaro dangaus palaimos dalį.

Džiaugsmas - tai laivo burės. Kas moka jomis naudotis, pagauna ir priešingą vėją, ir kelionė darosi greitesnė. Tikras ir tyras džiaugsmas yra toks pat atkletojas, kaip ir kentėjimas.

Yra žmonių, kurie sugeba visur rasti džiaugsmą ir jį dalinti kitiems. Džiaugsmas varva jų pirštais kaip

medus ir trykšta kaip saulės spinduliai. Vien jų pasirodyme, jų ramioj draugijoje yra kažkas, iš ko po visą aplinką plūsta džiaugsmas. Iš tiesų, laimingiausias, didžiausias, į Dievą panašiausias yra tas, kuris nešioja savyje gilų, tikrą, niekada neišsenkantį džiaugsmą.

Tačiau šiandien vis daugiau ir daugiau pastebima per daug džiaugsmų ir per mažą tikro džiaugsmo. Taip yra dėl to, kad daugelis sielų atvėrė savo duris pasaulio įvertinimui, pagyrimui, meilikavimui; atvėrė, o triukšmingas pasaulis įžengė į tas širdis savo geležiniais žingsniais, suardė jose iškilmingą susikaupimo tylą ir Viešpaties šventovė pateko į svetimųjų rankas. O juk triukšmingas pasaulio džiaugsmas nuo nebylaus nusiminimo yra atskirtas tik plona siena. Kaip dažnai tokį trapų ir laikiną džiaugsmą lydi skaudus nusivylimas.

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖS DIENĄ, 1994 m rugėjo 25 d., Anapilio kryžių kalne pastatytas kopyltstulpis, skirtas pagerbti vysk. PAULIŲ BALTAKI, švenčiantį vyskupavimo dešimtmetį. Nuotr. M. Pranevičiaus

To - atgal - nepripažinti negalima jau vien dėl to, kad nėra kitos galios, kuri sulaikytų džiaugsmo priešų kariuomenę, laiko dvasios vedamą ir viską griaušančią. Šiais laikais vėl sutinkame nemažą pagonišku minčių. Laisvamaniai vėl jaučiasi skatinami su Heine griebtis ginklu „Pries išbalusį Kristų su kruvinomis Atpirkėjo rankomis.“

(Nukelta į 2-trą psl.)

Spalio 2 d. buvo iškilmingai atidaryta US asamblėja tema: „Dievui pašvęstas gyvenimas ir jo misija Bažnyčioj bei pasaulyje“

Kas šiandien laikomas Dievui pašvęsto gyvenimo krikščionių? Ką jūo laiko šiam Vyskupų Sinodui parengtas „Instrumentum laboris“ dokumentas?

Remiantis Bažnytinės Teisės Kanono Kodeksu, tai Dievui pašvęsto gyvenimo instituto - vienuolinio ar pasaulietinio - narys, padaręs viešus įžadus gyventi laikantis evangelijų patarimų pagal Bažnyčios patvirtintą instituto regulą, arba eremitas, padaręs įžadus vyskupo akivaizdoje. Taip pat jiems prilyginami apaštalinio gyvenimo bendruomenių nariai, skaitybės įžadus vyskupo akivaizdoje padariusios moterys, bei kai kurių tikinčiųjų asociacijų nariai, kurie daro įžadus, bet šios asociacijos nėra pripažintos Dievui pašvęsto gyvenimo institutais.

Tokie krikščionys sudaro tik 0,12 % visų Katalikų Bažnyčios narių. Ši mažuma gyvena tarp mūsų ir yra Bažnyčios dalis. Šią mažumą Vatikano II susirinkimas vadina „evangeliniu raugu“, „tikruoju Dangaus Karalystės ženklu Bažnyčioje ir pasaulyje“ (plg. LG, PC), o „Instrumentum Laboris“

Dievui pašvęstą gyvenimą apibrėžia kaip Kristaus pavyzdžio ir mokymo bei Šventųjų praktikuotų evangelinių vertybių sudabartinimą; kaip įsipareigojimo sekti Kristų liudijimą; kaip galutinio žmonių paskyrimo pranašystę. Dievui pašvęstas gyvenimas - tai Dievo ir nenykstančių vertybių pirmumo liudijimas (plg. IL 8). Šį gyvenimą gyvena atskiri žmonės, subrendę savo tautos ir savo laikmečio kultūroje, skirtinguose institutuose. Pasikeitimai visuomenėje ir Bažnyčioje sukėlė nemaža problemų Dievui pašvęsto gyvenimo institutuose. Šių dienų žmogus sunkiai ryžtasi prisiminti ilgalaikius įsipareigojimus ir

istikimybę celibatui bei santuokai tapo sunkiai suprantami. Individualistinė, vien materialinio gėrvio kelimu besirūpinančioje visuomenėje neliko vietos atgaminei tikrovei, dėkingumui, paprastumui, neturto ir klusnumo praktikavimas tapo problematiški. Nelengva nepasiduoti aktyvizmui ir surasti teisingą pusiausvyrą tarp vidinio maldos gyvenimo ir apaštalinio veikimo. Nelengva „pažinti Viešpaties valią šiais laikais“ ir, išsaugant Dievui pašvęsto gyvenimo esmę, įsikultūrinti šių dienų pasauly ir atlikti savo misiją. Kad atnaujinti Dievui pašvęsto gyvenimoteologiją, sugrįžti prie įsteigėjų dvasios. LRTV

Kas atsitiko Pelesoje?

1994 metų rugsėjo 4-oji, sekmadienis. Prieš prasidedant pamaldoms Pelesos šv. Lino bažnyčioje suskamba didinga ir kiekvienam tikinčiam brangi „Pulkim ant kelių“. Netikėtai prasiveria šventovės šoninės durys. Energais žingsniais įėjo trys sutanoti dvasininkai. Vyriausias jų

bažnyčios centre plačiu rankos mostu nutraukęs parapijiečių giedojimą, pakeltu tonu liepė giedoti lenkiškai „korunką“. Viena kita moterėlė bandė paklusti neprašyto svečio reikalavimui, tačiau nesigavo.

Netrukus svečiai pasuko į zakristiją ir, užsilikę kamžas, ėmė toliau šeiminkauti, taip labai branginamoje pelesiečių bažnyčioje. Kaip vėliau paaiškėjo kunigas (Nukelta į 3-čią psl.)

Pakalbėkime apie džiaugsmą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ir istikrųjų, kryžius su aštriomis, sausomis linijomis, tas nuogas, be lapų, be šakų medis su dviem skersiniais ir ant jo kabančio kenčiančio Dievo reginys nežadina išsyk džiaugsmo jausmų. Ir vis dėlto svarbiausias džiaugsmo šaltinis yra tikėjimas ir tikėjimo tikrumas: Dievas - žmogus, kurs lieja kraują ant kryžiaus, miršta, kovodamas su žiauriausiais išganyto ir džiaugsmo priešais, miršta kovodamas ir laimi mirdamas. Kryžius tampa pergales ir džiaugsmo ženklu. Kietas medis neša žiedus ir vaisius, erškėčių karūnoj pražysta rožės.

Panašiai yra ir su kiekvieno krikščionio kryžiumi. Šiandien, kai aplink siaučia didelės audros, mes sutinkame daug šventų ir gerų sielų, kurios sujungia savyje ramybę ir švelnumą. Tokių širdžių giedrumo - kryžiai neužtemdo, o tik sukilina jas. Šventasis Bonaventūra sako, kad ramiai pakeltas kryžius yra rimto ir kuklaus, apvalyto nuo tuščių apraiškų džiaugsmo pagrindas.

Ir šv. Rašto mokymas, kad reikia nešti savo kryžių, kalti prie jo senąjį žmogų, nėra gražūs posakiai, bet rimti reikalavimai, raginimas į kovą, kuri nukreipta ne prieš džiaugsmą, bet prieš džiaugsmo priešus. Jis įpareigoja išsižadėti nuodėmės, kuri ne tik neteikia džiaugsmo, bet ir visiškai jį sužlugdo, atnešdama kartų nusivylimą.

Tad griežta krikščionybės moralė, savęs nugalėjimo, savęs išsižadėjimo dvasia nėra džiaugsmo priešas, kaip nėra rožių priešas sodininkas, kurs rudenį ir anksti pavasarį apipjausto rožių krūmą. „Niekas taip nesiaurina gyvenimo ir niekas taip greitai iš širdies neišvaro džiaugsmo, kaip nuolatinis sukimasis apie savąjį „aš.“ Taip, reikia nuolat mirti sau, kad nuolat taptum, kad pasikeistum. Reikia atverti savo dvasią taip, kad mūmyse kiekvienas žmogus rastų džiaugsmo, paguodos, suraminimo. Kai mes ramiai prieinam prie kitų, visiems ir visada ištiesiam pagalbos ranką, pasakom gerą žodį, padovanojame šypsena, ramia ir lengva širdimi atleidžiam nuoskaudas - mums patiems džiugu ir kitiems gera.

Dar kartą prisiminkime tuos, kurie, vaikščiiodami šios žemės takais, dalina savo širdį, gerumą, dalina džiaugsmą kitiems. Jeigu tie nuostabūs žmonės nebūtų laimingi ir nelaimintų kitų - kokia bedžiaugsmė būtų tapusi žmonija. Jų širdyse esanti vienoda giedra ir gausus džiaugsmas, kurį dalina kitiems, yra ne kas kita, kaip jų paprasto ir nuoširdaus tikėjimo, maldingumo, tiesumo spinduliavimas. Juose yra kažkas angeliško. Iš jų trykšta šviesa, nuo jų įtakos negali pabėgti net patys žiauriausieji, kiečiausieji, labiausiai susigrauzusieji. Kur jie nueina ir atneša pagalbą, ten kančia šypsosi,

žiaurumas pažabojamas, keiksmo žodžiai nutila. Jie turi nuostabią dovaną - švelniui žodžiui ir švelniui žvilgsniui kitiems nuo širdies nuimti sunkumą, į skaudžiausią vietą įlaistinti raminančio balzamo.

Hiity rašo: „Bandymas pakeisti tiesų širdies giedrumą ir gerumą kuo kitu visada sudėžta, nes tai yra krikščionybės teisė, gyvasis jos dieviškos kilmės įrodymas.“

Kaip padidinti gerumo kupinų, aukos nebojančių širdžių skaičių? O tereikia kiekvienam iš mūsų prie jų prisidėti. Bet kaip tai padaryti? Į tai galima atsakyti: „Ieškokite visų pirma Dievo Karalystės ir jo teisybės, o visa kita - ir džiaugsmo - bus jums pridėta“. Atgalios sakramentas palengvina kaltės našta, sutaiko mus su Dievu, sutaiko su gyvenimu. Švenčiausias sakramentas neša begalinį džiaugsmo lobį. Kokiu džiaugsmu nušviečia pamaldų žmogų verte Komunija. Jis regi didelę paslaptį, jis pramato visas gyvenimo ydas ir mato atvirą dangų. Kas tokio džiaugsmo yra ragavęs, tas niekad negali būti nelaimingas ir netikintis. Apie Dzeuso statulą graikai sakydavo: „Kas ją matė, negali jaustis nelaimingas.“ O kap nepalyginamai laimingesnis yra žmogus, kuris jautė maldoje Dievo artumą!

Susimąstykime šiandien ties šventojo Pranciškaus žodžiais: „Ko nuliūdai? Jei tu padarei nuodėmę - kelkis iš jos ir vėl būk linksmas.“

Tad jei kada pavargusi galva palinks žemyn, jei pečiai sulinks po gyvenimo našta, jei pajusime, kad gėsta džiaugsmo saulė ir liūdesio vėsa ateina į mūsų širdis - tieskime rankas į kryžių, pakelkime akis į Dievo - Žmogaus, palinkusio po kryžiaus sunkumu, paveikslą, nes tik Jis ramybė ir džiaugsmas neramiam mūsų kely.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožūra.

Published by E. Sidiauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

TRUMPAI

Zurnalisto V. Lingio žudikų teismas prasidėjo spalio 5 dieną. Zurnalisto Vito Lingio nužudymo byla buvo pradėta nagrinėti spalio 5 dieną. Taip buvo nuspręsta Aukščiausiojo Teismo tvarkomajame posėdyje, dalyvaujant teisėjui Vytautui Greičiui, kuris nagrinėja byla, generaliniam prokurorui Artūriui Paulauskui ir kaltinamųjų gynėjams.

Pagal rugsėjo 10 dieną priimtą Baudžiamojų kodekso papildymą ypač svarbias bylas, susijusias su organizuotu nusikaltamumu, Aukščiausiam Teisme turėtų nagrinėti trys teisėjai. Kaip jau skelbta, kaltinimą byloje palaikyti ėmėsi generalinis prokuroras A. Paulauskas, pats betarpiškai dalyvavęs ją tiriant. Pasak šaltinių Aukščiausiam Teisme, kaltinamųjų gynėjai tvarkomajame posėdyje prašė grąžinti byla tardymui, tačiau nuspręsta, jog surinkta pakankamai įrodymų, kad ji būtų nagrinėjama.

Dienraščiui „Respublika“ žurnalisto ir vieno leidėjų Vito Lingio nužudymu pernai spalio 12 dieną kaltinami Borisas Dekanidzė, Igoris Achremovas, Viačeslavas Slavickis ir Borisas Babičenka.

Vyriausybė vienašališkai panaikino vizų režimą JAV ir Australijos piliečiams, atvykstantiems į Lietuvą būti joje iki 90 dienų per metus ar vykstantiems per ją tranzitu. Tai palengvins Lietuvos išeivių, vykstančių į Lietuvą, atvykimo sąlygas, turėtų padidinti iš šių šalių atvykstančių turistų srautą.

Lietuvos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius spalio 1 d. vakare atvyko į Izraelį su keturių dienų oficialiu vizitu. Lietuvos Vyriausybės vadovas pirmą kartą lankėsi Izraelyje. Oficiali vizito dalis prasidėjo spalio 2 d. vakare. O pirmojoje dienos pusėje svečias iš Lietuvos susipažino su kai kuriomis vietinėmis elektronikos ir gynybos pramonės įmonėmis. A. Šleževičius vedė derybas su Izraelio premjeru Yitzhaku Rabinu, jį priėmė prezidentas Ezeras Weizmanas. Lietuvos premjeras taip pat susitiko su kneseto pirmininku Shevahu Weissu ir opozicinio bloko „Likud“ lyderiu Benyaminu Netanyahu. Vizito metu buvo pasirašytas Lietuvos ir Izraelio susitarimas dėl bendradarbiavimo kultūros srityje.

Svarstys užsieniečių teisę pirkti žemę. BNS pranešimu, Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 31 d. patvirtino konstitucijos 47-ojo straipsnio pataisus, įgalinančius užsienio valstybių piliečiams Lietuvoje pirkti žemę. Dabar užsieniečiai gali žemę nuomotis 99-eriems metams, kas laikoma kliftimi investicijoms. Nuosavybės teisės suteikimas ligšiol buvo stabdomos argumentu, jog nenorima „parduoti Lietuvos“. Seimas svarstys pataisus projektą, jeigu jį pateiks ne mažiau kaip ketvirtadalis seimo narių. Dėl pataisų turi būti balsuojama du kartus su trijų mėnesių pertrauka, ir bus priimta, jeigu abu kartus už ją balsuos ne mažiau kaip du trečdaliai (94) seimo narių. ELTA rašo (rugsėjo 6), kad Lietuvų tautininkų sąjunga paskelbė, jog prieštarus žemės pardavimo užsieniečiams įteisinimui, nes leidimas parduoti jiems žemę taptų „dar viena lenda korumpuotiems valdininkams“, pasak senūno Leono Milčiaus.

Stebint Vašingtono politiką, gaunasi įspūdis, jog ji yra griežta Haitij ir Irake, bet nuolaidi su Maskva ir Bosnijos serbais. Atrodo, kad pasaulinės galybės moralės principai gerokai šlubuoja, o gal iš vis jie neegzistuoja.

Kad Haitij buvo pašalinę žmonių išrinktą valdžią revoliucionieriai, negerai. Bet tai ne Vašingtono, bet Haiti vidaus problema. Juk Haiti yra nepriklausoma valstybė ir pati privalo spręsti savo problemas. Kiek yra demokratiškai neišrinktų valdžių šių dienų pasaulyje? Tikriausiai dešimtys įskaitant Kiniją. Tik Amerikos politikai ir strategai nei nesapnuoja siųsti savo kariuomenę ten, kur galėtų sutikti rimtą pasipriešinimą. Net ir Bosnijoje jie vengia „įvesti tvarką“, nes žino, kad serbai pasipriešins ginklu.

Kad parodyti amerikiečiam ir pasauliui Vašingtono valdžios ryžtingumą, prezidentas improvizuoja intervenciją Haitij ir masinį ginkluotų jėgų siuntimą į Kuveitą. Su Haiti J. Carter iš anksto susitarė, kad generolų valdžia nesipriešins išsikeliantiem

Narsumas ne vietoj

Rašo dr. Jonas Kunca

Amerikos kariam. Apie Irako bandymą dar kartą užimti Kuveitą nebuvo nei kalbos. Huseinas neprotinai mėgino atkreipti pasaulio dėmesį į savo šalies kritišką padėtį dėl uždėtų sankcijų, kurios neleisdžia Irakui parduoti savo naftos. Dėl maisto, vaistų trūkumo ir infliacijos Irakui gresia valstybinis nestabilumas, kuris galėtų baigtis Irako iširimu. Tokiu atveju valdžią greičiausiai perimtų musulmonų fanatikai, kurie valdo Iraną ir kelia maištus Moroke, Alžyre ir Egipte. P. Arabija ir Kuveitas savaime be jokio karo atsidurtų fanatikų rankose kartu su naftos ištekliais, reikalingais pasauliui ir pačiai S. Amerikai. Tada susidurtumė su daug rimtesniu pavojum. Tik Baltųjų Rūmų politikos planuotojai yra trumparegiai ir to nemato.

Pagal tarptautinę teisę Irako kariuomenė gali laisvai judėti po savo teritoriją. Taigi Huseinas tuo nenusižengė jokiai įstatymui ar nuostatai. Karo laivų ir lėktuvų

siuntimas į Persijos įlankos pakrantes ir sklaidimas propagandos apie naujo militarinio konflikto pavojų buvo Vašingtono strategų demagogija, turinti tikslą pateisinti preventinį amerikiečių puolimą. Kai irakiečių kariuomenė pasitraukė atgal, Vašingtonas paskubėjo nustatyti, iki kokios paralelės irakiečiai privalo pasitraukti. Vėl, tokios vienatšališkos galios S. Amerika neturi. Tam reiktų JTO pritarimo. Prancūzai įspėjo besikarščiuojančius amerikiečius, kad jų reakcija neturi legalaus pagrindo ir kad laikas tartis dėl sankcijų prieš Iraką panaikinimo. Net ir Maskva čia nepalaikė amerikiečių.

Neprincipinga Vašingtono politika gali padaryti daug žalos. Besikišdama į kitų valstybių vidaus reikalus S. Amerika duoda pavojingą pavyzdį Rusijai, kuri irgi ieško preteksto siųsti kariuomenę į prarastas respublikas, kad jas vėl įjungti į savo imperiją. Paskutiniam savo apsilankyme Vašingtone Jelcinas užvedė kalbą apie tai.

Priminė jis, kad S. Amerika Haitij laiko savo interesų sfera ir siūncia ten karo jėgas, kad pakeisti valdžią. Vašingtono politikai aiškino, kad tai jie daro su JTO pritarimu. Jei rusai nori pasiųsti kariuomenę į Pabaltijį, jiems reiktų išgauti tokį JTO leidimą. Pareikšti Jelcinui, kad Maskva neturi teisės kištis į kitų valstybių reikalus, prez. Clintonas negalėjo dėl pačios S. Amerikos vedamos politikos: vartoti jėgą ten, kur galėtų būti pažeidžiami Amerikos interesai. Deja, Amerikos interesai nebūtinai derinasi su likusio pasaulio gerove.

Bent mums, pabaltiečiam, čia minėta Vašingtono politika yra pavojinga. Rusijoje, prie sunkios padėties, prisidėjo finansinė krizė, kurią stengsis išnaudoti Jelcinui priešingos jėgos. Dešiniųjų ar komunistų valdžia galėtų pasekti Vašingtono pavyzdžiu ir pasiųsti savo karo dalinius į artimąją sferą. Dėl to čia sustojom prie Haiti ir Irako, tolimom šalim, dėl kurių mums nereiktų rūpintis.

Vėl, pačiai Amerikai iš tų kelionių į Haitį ir Kuveitą bus tik didelį išlaidų ir jokios naudos nei garbės.

Lietuvos Prezidento vizitas JAV

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas rugsėjo 29 d. išvyko į JAV. Pagrindiniai jo penkių dienų vizito tikslai - kalba Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje bei susitikimas su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi B. Butrosu Galiu.

O prieš tai viso pasaulio ir, žinoma, Lietuvos dėmesio centre buvo dviejų prezidentų B. Clintono ir B. Jelcino pasakytos kalbos JT.

JAV Prezidentas Billas Clintonas savo kalboje padarė apmaudžią klaidą, kurią visi pastebėjo. Kalbėdamas apie kovos su tarptautiniu terorizmu problemas, jis pareiškė, jog JAV, Rusija ir Vokietija „pripažino bendradarbiavimo būtinybę“ ir „pradėjo bendrai ruošti teroristinei veiklai“. Kaip skubiai puolė aiškinti JAV diplomatai, B. Clintonas, žinoma, kalbėjo apie pasiruošimą bendrai antiteroristinei veiklai.

Klaida nuskambėjo ne tik Prezidento kalboje, bet ir buvo pačiame B. Clintono kalbos tekste.

Borisas Jelcinas savo kalboje teigė įsivaizduojąs Rusiją kaip taikdara. Rusijos Prezidentas B. Jelcinas pareiškė, jog sveikintų JT įsikūsimą į buvusias sovietines šalis apėmusią pilietinę kovą, bet kartu perspėjo, jog „didžiausia taikos palaikymo našta buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje tenka Rusijos Federacijai“. B. Jelcinas taip pat pareiškė, jog Rusija vis dar tebėra pasaulio viena „didžiųjų galybių“, praneša AP.

Abu didžiųjų valstybių vadovai kalbėjo apie tai, kad būtų nutraukta branduolinių medžiagų ginklams gamyba. Planuota aptarti ir bendras pastangas neramiose pasaulio vietose. Tačiau prezidentai nesutarė dėl būdų, kaip užkirsti karą Bosnijoje.

Laikraštis „The Washington

Post“, komentuodamas Rusijos Prezidento B. Jelcino kalbą Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje, atkreipia dėmesį į jo žodžius, kad Rusija jaučia tiesioginę atsakomybę už taiką ir stabilumą buvusiose sovietinėse respublikose. Pasak laikraščio, JAV Prezidentą B. Clintoną kritikuojantys politikai teigia, jog JAV padarė klaidą, siekdama Rusijos paramos savo veiksmams Haityje, nes tai atkuria pasidalijimo įtakos zonomis koncepciją. JAV suinteresuota Karibų jūros baseinu, ir Rusija taip pat gali tikėtis teisių kituose regionuose, pvz., Vidurinėje Azijoje.

Lietuvos Prezidentas Jungtinėse Tautose kalbėjo rugsėjo 30-ąją. Jis apžvelgė santykius su artimiausiais kaimynais, pirmiausia su Rusija, Lenkija ir Baltarusija. Prieš kelias dienas Rusijos Prezidentas B. Jelcinas iš Generalinės Asamblėjos tribūnos pareiškė, kad būtina atsakyti stipriųjų diktato silpniesiems. A. Brazauskas išreiškė tikėjimą, kad demokratinė Rusija laikysis šių įsipareigojimų. Pernai A. Brazauskas Jungtinėse Tautose sakė, jog Lietuva sveikintų žingsnius link laipsniško Kaliningrado srities demilitarizavimo. Dabar galima, anot Prezidento, pažymėti, kad

Rusija mažina savo karinį potencialą šioje srityje. A. Brazauskas savo kalboje siūlė Kaliningrado srities problemą svarstyti už apvalaus stalo pagal Europos Sąjungos stabilumo pakta.

Kartu su Prezidentu į JAV išvyko užsienio reikalų ministras P. Gylys, specialiųjų misijų ambasadorius V. Bulovas bei Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais J.V. Paleckis. Rugsėjo 29-ąją A. Brazauskas lankėsi Filadelfijoje, kur kalbėjo ir atsakė į klausimus „World Affairs Council“ priėmimo, susitiko su kardinolu Krolu, o Lietuvių namuose - su išeivijos atstovais.

Rugsėjo 30-ąją po renginių JT Niujorke Prezidentas išvyko į Čikagą ir tą patį vakarą apsilankė „Motorola“ firmoje. Spalio 1 d. A. Brazauskas viešėjo Čikagos lituanistinės mokyklos Jaunimo centre, padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. A. Brazauskas taip pat pagerbė Prezidento K. Griniaus palaikus, lankėsi S. Balzako muziejuje ir susitiko su visuomene bei lietuvių organizacijų vadovais.

Spalio 2-ąją Prezidentas Lemonte susitiko su Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, visuomene, Iliojaus valstijos gubernatoriumi Dž. Edgaru. Tą patį vakarą A. Brazauskas išvyko į Lietuvą. ELI

Kas atsitiko Pelesoje?

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Stanislavas pasuko į klausyklą išpažinčių klausyti, tačiau pelesiškiai beveik savo nuodėmes išsakė savo klebonui kunigui K. Kriškiukaičiui, o ne svetimam, atvykusiam iš Lenkijos miesto Poznanės. O du kiti jo palydovai klierikai pabandė toliau savavaliuoti. Vienas jų skardžiu balso skaitė, ko gero, pirmą kartą šioje bažnyčioje litaniją lenkiškai. Tai buvo naujovė, nes Pelesos bažnyčioje nuo pat parapijos įkūrimo pradžios 1925 metų pamaldos vyko lietuviškai. Sekmadieniais, pasibaigus mišioms, buvo skaitoma lenkiškai evangelija ir sakomas trumpas pamokslas.

Šį kartą svečiai ne tik sulaužė šios bažnyčios tradicijas, bet savavaliavo toliau. Kunigas Stanislavas iš Poznanės išstą valandą nuo altoriaus ragino ir įsakinėjo susirinkusiems būti kovingais didžiosios Lenkijos patriotais, ne tik melstis, bet ir darbuotis savo Tėvynės labui.

Daugumas parapijiečių, protestuodami prieš šio, jiems

svetimo dvasininko išsišokimus, išėjo iš bažnyčios. Tačiau po pamaldų šventoriuje išėjus negarbingiems dvasininkams, konfliktas įsiliepsnojo. Įtampa tarp parapijiečių ir svetimųjų atvykėlių dar labiau padidėjo.

Lietuviai parapijiečiai, kurių čia absoliuti dauguma, vieningai įrodinėjo, kad čia buvo, yra ir bus Lietuva. O įniršęs kunigas Stanislavas vis labiau nesivaldė: „Vaša Litva na cmentazu“ (Jūsų Lietuva kapinėse), - daug kartų, įžeisdamas pelesiškių tautinius jausmus, šaukė šis pagyvenęs Lenkijos katalikų bažnyčios atstovas.

Pasipiktinę, įžeisti, susikrimitę tikintieji grįžo į namus. O viena daug mačiusi ir išgyvenusi visą amžėlį senutė išreiškė savo ypaci didelį skausmą: Pelesos lietuviai nepatyrė tokių skaudžių įžeidinėjimų ne tik sunkiais lenkų, bet ir labai piktos ateistinės sovietinės okupacijos metais...

V.R. „Lietuvių Godos“

LAIKO ŽENKLAI

„Rusija keičiasi, atgauna savo savitumą, bet be jokių abejonių lieka supervalstybe“, - pareiškė Rusijos prezidentas B. Jelcinas, šią savaitę kalbėdamas Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos 49-ojoje sesijoje. Šioje kalboje B. Jelcinas, be kita ko, pabrėžė, kad Rusijos ekonomikos ir užsienio politikos pirmumas yra NVS ir buvusios SSRS valstybės, su kuriomis, anot jų, Rusiją sieja kraujo ryšys. Rusijos prezidentas taip pat akcentavo ir išskirtinę Rusijos teisę vykdyti taikos palaikymo operacijas buvusios SSRS teritorijoje.

Kai kuriems Vakarų politikos apžvalgininkams tokie pareiškimai

priminė dar 1823 JAV prezidento Jameso Monroe išdėstytą doktriną, skelbiančią abu Amerikos žemynus išskirtine JAV interesų zona, todėl B. Jelcino kalba JTO netrukus buvo ironiškai pavadinta „Monroeskio doktrina“. Kita vertus, dauguma apžvalgininkų ir politikų atkreipė dėmesį ir į tai, kad B. Clintono administracija, atrodo, nežada labai priešintis tokiai Rusijos politikai, tuo pagaliau (nors ir nenoriai) pripažindama, kad Rusija yra SSRS, kaip supervalstybės, teisių perėmėja.

B. Jelcinas, kuris JTO Generalinėje Asamblėjoje taip pat pateikė radikalių pasiūlymų (Nukelta į 4-tą psl.)

VES asamblėjos prezidentas tikisi: Lietuva taps NATO nare

Violeta Gaižauskaitė

„Europos saugumą lemia tiek didelės, tiek mažos šalys“, - sakė Vakarų Europos Sąjungos (VES) asamblėjos prezidentas seras Dudley Smithas Seime surengtoje konferencijoje.

Trijų dienų oficialiu vizitu Lietuvoje VES asamblėjos prezidentas baigė savo kelionę po devynias Vidurio Europos šalis, tapusias VES asocijuotomis narėmis. Kaip žinoma, Lietuvai toks statusas suteiktas liepos mėnesį.

Seras D.Smithas sakė, jog tikisi didesnio naujųjų VES partnerių aktyvumo, skatinančio ir kitas 23 valstybes vienijančios organizacijos nares. Beje, net stebėtojo statuso VES iki šiol neturi nė viena NVS šalis.

„Vakarų Europos Sąjunga - tai NATO ramstis Europoje“, teigė VES asamblėjos vadovas. Jis pabrėžė, kad Lietuvos ambasadorius

Bruselyje, dalyvaudamas VES tarybos posėdžiuose, turi galimybę paveikti jos sprendimus.

Jis gerai įvertino ir Lietuvos delegacijos narių VES asamblėjoje veiklą. Kol Lietuva turėjo VES stebėtojo statusą, čia Lietuvai atstovavo du Seimo nariai - Krikščionių demokratų partijos vicepirmininkas A.Saudargas ir LDDP frakcijos narys V.Juškus. Dabar, anot sero D.Smitho, svarstoma, kokios turėtų būti VES asocijuotų narių delegacijos, kaip jos turėtų būti atstovaujamos VES asamblėjos komitetuose. Jis patikino, kad VES remia Baltijos valstybių pastangas integruotis į Vakarų Europos politines ir saugumo struktūras.

Paklausus apie galimybes tapti VES ir NATO narėmis, svečias atsakė, kad tai įmanoma ne anksčiau kaip po 1996 metais vyksiančios konferencijos, kurioje

bus aptarta ir šių tarptautinių organizacijų ateities perspektyva. Seras D.Smithas priminė, kad pagal Mastrichto sutartį į VES gali būti priimta tik ta valstybė, kuri jau yra Europos Sąjungos narė.

„Norėčiau, kad visos VES asocijuotas partnerės taptų pilnateisėmis narėmis“, - sakė seras D.Smithas, pažymėjęs, kad šių valstybių integravimas į Vakarų Europos saugumo struktūras vyksta sparčiau, negu buvo tikėtasi prieš dvejus trejus metus. Jis sakė negalįs net įsivaizduoti, kad Rusija protestuotų prieš Baltijos valstybių, ieškančių savo saugumo garantijų, integravimąsi į šias struktūras. „Gyvenk ir leisk gyventi kitiems“, - toks, jo žodžiais tariant, turėtų būti Europos valstybių sąveikos principas.

Pasiteiravus, ar integravimosi į Vakarų politines ir saugumo struktūras nesustabdytų Lietuvos karinė sąjunga su Rusija, svečias teigė nieko negirdėjęs apie tokią sąjungą. Jo nuomone, Lietuvos Vyriausybė vykdo pragmatišką

politiką.

Pareikšdamas viltį, jog Rusija laikysis karinių vežimų per Lietuvos teritoriją taisyklių, VES asamblėjos vadovas sakė suprantąs, kad karinės technikos judėjimas per šalį nėra malonus, todėl būtina jį atidžiai stebėti. Seras D.Smithas neatmetė galimybės pasitelkti ir tarptautinių organizacijų stebėtojus.

VES asamblėjos prezidento nuomone, Europos saugumui pasitarnautų ir Rusijos kariuomenės bei ginkluotės Kaliningrado srityje sumažinimas ir jos, kaip dar vieno Baltijos jūros regiono, ekonominė raida.

„Pagrindiniais Lietuvos saugumą nulemiančiais klausimais - dėl narystės NATO ir VES - sutaria visos politinės partijos“, - teigė spaudos konferencijoje dalyvavęs A.Saudargas.

Tokia pat išvadą padarė Seimo pirmininkas C.Juršėnas. apibendrinamas VES asamblėjos ir Siaurės Atlanto asamblėjos vadovų vizitus Lietuvoje.

„L.R.“

Didžiausia pokario laikų katastrofa Baltijos jūroje

„Estonia“ (anksčiau vadinos „Viking Sally“) pastatytas 1980 Vokietijoje. Vandens tapla 15 556 tonos. Galėjo vežti 2 tūkst. keleivių ir 460 mašinų. Laivas priklausė bendrovei, kurios akcijas buvo pasidalijusi Estijos vyriausybė su privačia Švedijos kompanija.

Rugsėjo 28-osios naktį audringoje Baltijos jūroje į pietvakarius nuo Suomijos krantų apvirto ir nuskendo Estijos keleivinis keltas „Estonia“. Išankstiniais duomenimis, žuvo per 800 žmonių. Patikrinus bilietų registracijos knygą nustatyta, kad keltu iš Talino į Stokholmą plaukė 1054 žmonės. Keleivių galėjo būti ir daugiau, nes registruojami buvo tik turistinių grupių vadovai. Be to, laive buvo nemažai vaikų iki 6 metų, kurie neregistruojami. Tarp keleivių - šeši lietuviai: Vytautas

Miliauskas, vilkaviškietės Vitalija Gudaitienė su dukra Gintare bei Artūras Tamašauskas, dviejų kitų pavardės dar buvo nežinomos. Gyvas liko tik A. Tamašauskas.

Dauguma keldo keleivių buvo švedai (470 žmonių) ir estai (142). Keltu „Estonia“ plaukė 19 Latvijos gyventojų, Suomijos, Norvegijos, Vokietijos, Kanados, Nigerijos bei Rusijos piliečiai. Dauguma įgulos narių - 149 žmonės - buvo estai.

Tai viena iš didžiausių laivų avarių Siaurės Europoje po Antrojo pasaulinio karo. Paskutinė didžiausia jūrų keldo katastrofa

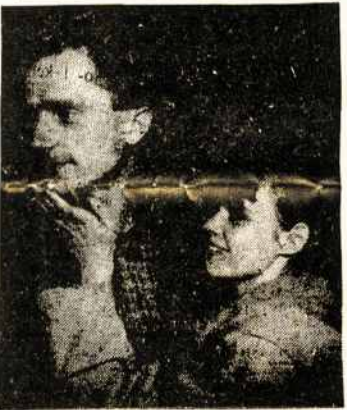
užfiksuota 1993 metų sausio mėnesį, kai nuskendo lenkų keltas „Jan Heweliusz“. Tada žuvo 54 žmonės.

BNS agentūros pranešimu, 157 metrų ilgio Estijos keltas nuskendo per kelias minutes. Nelaimės metu vėjas buvo 25-27 metrai per sekundę, vandens temperatūra Baltijos jūroje - apie 8 laipsnius. Kaip pranešė Suomijos oficialūs atstovai, keltas nuskendo už 35 km. nuo Utos salų, jūros gylis toje vietoje yra apie 80 metrų.

SOS telegramoje, gautoje iš laivo 1.24 val., buvo pranešta, kad laivas pakrypęs 20-30 laipsnių

kampu, o abu laivo varikliai sustoję. Po to ryšys nutruko.

Naujienu agentūros praneša, kad vanduo įsiveržė į nesandariai uždarytą automobilį triumą, nuplovė kelis automobilius, dėl to laivas pasvirto ir nuskendo.

Vienintelis paskendusio keldo „Estonia“ išsigelbėjęs lietuvis Artūras Tamašauskas su žmona Indre. Vlados Inciūtės nuotr.

Laivo triume buvo 28 treileriai, 2 autobusai ir daug lengvųjų automobilių.

Iš Stokholmo AFP praneša, kad švedų inspektoriai, tikrinę laivą prieš kelias valandas, kai jis nuskendo, rado daug trūkumų. Nebuvo automobilių krovimo taisyklių. Manoma, kad keldo varikliai sustoję, kai automobilių triumą užliejo vanduo. Pasak švedų ekspertų, reikėjo, kad patektų rūkstantis tonų vandens. Likę gyvi įgulos nariai patvirtino: kai automobilių triume vandens priplūdė iki kelių, keltas apvirto.

Pasak BNS agentūros, katastrofos vietoje nuo pat ryto gelbėjimo darbuose dalyvavo 12 sraigtasparnių, penki kiti keltai, keturi krovininiai ir du pasienio apsaugos laivai. Gelbėjimo darbuose dalyvavo Švedijos, Suomijos bei Danijos kateriai ir sraigtasparniai. Paslaugas siūlė Rusijos karinis laivynas.

Trečiadienį buvo atšauktos galebėjimo operacijos, nes vilčių, kad bus galima rasti gyvų žmonių, nebeliko. Visiems laivams ir sraigtasparniams leista išvykti iš nelaimės zonos - į pietus nuo Uto

(Nukelta į 5-tą psl.)

LAIKO ŽENKLAI

(Atkelta iš 3-čio psl.)

visuotinio nusiginklavimo srityje, matyt, patvirtino JAV „pasitikėjimą“ ir pasirodė kaip tikros supervalstybės vadovas.

Tačiau ar neprimena visa tai labai nesenos - SSRS „perestroikos“ laikų istorijos? Juk ir tada supervalstybės vadovas - prezidentas M.Gorbačiovas buvo labai gerbiamas ir vertinamas už jo „naujajį mąstymą“ bei iniciatyvas nusiginklavimo srityje. Tuo pat metu kolegos iš Vakarų vardan pasaulinės taikos ir ramybės užmerkdamo akis ir užsikimšdavo ausis, kai „perestroikos“ iniciatorius kalbėdavo apie „nacionalistų provokacijas“ ir aiškino, jog taikių piliečių žudymas kareiviškais kastuvėliais (Tbilisyje), lazdomis ir dujomis (Baku) ir net panaudojant tankus bei desantinius būrius (Vilniuje) viso labo tėra kovos su vietiniais ekstremistais apraiškos.

Prezidentas M.Gorbačiovas anuo metu visą laiką pabrėždavo - tai SSRS vidaus reikalas, ir niekam nevalia į tai kištis. Prezidentas B.Jelcinas šiandien kartoją beveik tą patį - tai mūsų interesų zona, ir mes patys padarysime tvarką.

Galima įžvelgti ir dar vieną paralelę: didelį atgarsį turinčių politinių iniciatyvų iš didžiausios Eurazijos valstybės pusės padaugėja tada, kai paastrėja prieštaravimai šios valstybės viduje. Beje, įdomu

ir tai, kad Vakaruose pastaruoju metu vidaus politinė kova SSRS ir Rusijoje vertinama pagal vieną schemą: tie, kurie valdžioje - demokratai, o tie, kurie opozicijoje - jei ne reacionieriai, tai bent demokratijos priešininkai. Demokratiją, kaip žinoma, reikia remti ir todėl kartais galima nepastebėti, švelniai tariant, aštrių didžiosios Rytų valstybės vadovų pasisakymų apie kaimynus - juk jie skirti tik opozicijai nuraminti.

Kuo baigėsi tokia politika M.Gorbačiovo atžvilgiu, visiems gerai žinoma: pirmasis SSRS prezidentas tapo paskutiniu, SSRS subyrėjo, vietoj vienos branduolinės valstybės atsirado keturios, o stabilumo regione tikrai nepadaugėjo.

Dabar didžiausios vilts dedamos į B.Jelciną. Tačiau panašu, kad Vakarai ir vėl vėluoja. Rusijos prezidentas, kuriam naujoji konstitucija suteikė iš esmės diktatoriškas galias, šiandien, atrodo, nebėra toks galingas, koks jis buvo prieš metus, kai tankų pagalba išvaikė nepaklusnų parlamentą ir sukišo į kalėjimą viceprezidento A.Ruckojaus vadovaujamus savo priešininkus.

Parlamentas, tiksliau Valstybės dūma, vis tokia pat nepaklusni - B.Jelcinas nepasirašė net 34 iš 44 ten priimtų įstatymų, pagrindiniai prezidento priešininkai ne tik nebuvo nuteisti, bet sugebėjo

susiburti į vieną organizaciją, o pagrindinis pernykščių įvykių Rusijoje herojus - A.Ruckojus tapo pagrindiniu opozicijos kandidatu pakeisti B.Jelciną. Beje, Rusijos opozicionieriai teigia, kad nereikės laukti net 1996 vasarą įvyksiančių Rusijos prezidento rinkimų, nes B.Jelciną jie ketina nuverstti dar iki ateinančių metų gegužės.

Pastaroji mintis buvo išsakyta Rusijos patriotinių jėgų suvažiavime, kuris vyko visai šalia Lietuvos - Kaliningrade. Ten pat buvo kalbama ir apie „Rusiją nuo Kaliningrado iki Kurilų“.

Ar mato visa tai Lietuvos politikai, kurie pastaruoju metu taip akcentuoja draugiškus santykius su Rusija ir pasirašinėja (arba rengiasi pasirašyti) abejotinos vertės sutartis su šia valstybe? Ar kas nors prognozuoja, kokia bus tų sutarčių reikšmė, jei A.Ruckojaus ir jo kolegų prognozės išsipildys?

Ar pastebėjo mūsų valdžios vyrai, kad „Ostankino“ reportažai apie Rusijos komunistų suvažiavimą Kaliningrade prasidėjo nuo varganos ekonominės būklės aprašymo, pabrėžiant, kad dėl to kalta Lietuva (suprask: ji kalta ir dėl to, kad šis suvažiavimas įvyko būtent Kaliningrade)? Beje, kiek vėliau tai pakartojė ir oficialus Rusijos pareigūnas, Kaliningrado srities administracijos vadovas J.Matočkinas.

Jei kas nors iš esančių valdžioje visa tai pastebėjo, tai ar padarė kokias nors išvadas? „L.R.“

Didžiausios šio amžiaus laivų katastrofos: stichijų šėlsmas, laivų kapitonų aplaidumas

1994 metų rugpjūčio 20 d. Patekę į sūkurį vienoje Bangladešo upėje nuskendo perkrautas keltas. Žuvo daugiau kaip 300 žmonių.

1994 metų balandžio 29 d. Piko valandą netoli Kenijos Mombasos miesto apvirto ir nuskendo keleivius iš darbo vežęs perpildytas Kenijos keltas. Žuvo 272 žmonės.

1993 metų spalio 10 d. Prie Pietų Korėjos vakarinio kranto apvirto ir nuskendo perkrautas keltas. Žuvo 292 žmonės.

1993 metų liepos 2 d. 270 filipiniečiai piligrimai nuskendo, kai religinės šventės metu upėje prie Manilos sugriuvo plaukiojanti šventykla.

1993 metų kovo 28 d. 175 žmonės žuvo apsvirtus keltui vienoje Bangladešo upėje.

1993 metų sausio 24 d. Baltijos jūroje didelės audros metu sudužo Lenkijos keltas „Jan Heweliusz“. Manoma, kad žuvo 5 žmonės.

1992 metų gruodžio 21 d. Apie 380 haitiečių žuvo, nuskendus pabėgėlių laivui netoli Bahamų.

1991 metų gruodžio 14 d. Daugiau kaip 460 keleivių ir įgulos narių žuvo Raudonojoje jūroje, koraliniam rifui pramušus skylę kelto šone prie Egipto Safagos uosto.

1991 metų balandžio 10 d. Viduržemio jūroje Italijos keltas „Moby Prince“ susidūrė su tanklaiviu „Agip Abruzzo“ ir užsidegė. Liepsnose žuvo 140 žmonių.

1990 metų balandžio 7 d. Užsidegė Danijos keltas „Scandinavian Star“, plaukęs iš Norvegijos į Daniją. Žuvo 161 žmogus.

1988 metų gruodžio 27 d. Krovininis laivas susidūrė su keltu Bangladeše. Žuvo mažiausiai 200 žmonių.

1988 metų rugpjūčio 8 d. Nemažiau kaip 400 žmonių

paskendo apvirtus keltui Gango upėje Indijoje.

1987 metų gruodžio 20 d. Filipinuose keltas „Dona Paz“ susidūrė su tanklaiviu „MT Victor“, vežusiu naftos produktus. Po susidūrimo abu laivai užsidegė. Žuvo 4375 kelte buvę žmonės. Juo vežti buvo galima tik 1500 žmonių. 11 iš 13 tanklaivo įgulos narių taip pat žuvo, todėl iš viso žuvusiųjų buvo 4386. Tai didžiausia taikos metu jūroje įvykusi katastrofa.

1987 metų kovo 6 d. Didžiosios Britanijos keltas „Herald of Free Enterprise“ apvirto ir nuskendo prie Belgijos krantų. 189 keleiviai ir įgulos nariai žuvo.

1986 metų rugpjūčio 31 d. Sovietų Sąjungos keleivinis laivas „Admiral Nachimov“ netoli Juodosios jūros Novorosijsko uosto susidūrė su krovininiu laivu ir nuskendo. Galutinis aukų skaičius - 425 žmonės.

1986 metų gegužės mėn. 262 žmonės žuvo perkrautam keltui nuskendus upėje Bangladeše.

1986 metų balandžio 20 d. Audros metu Bangladeše upėje nuskendo keltas. Žuvo ne mažiau kaip 200 žmonių.

1981 metų sausio 27 d. Manoma, kad ne mažiau kaip 580 žmonių žuvo, kai Indonezijos keleiviniame laive „Tampomas II“ kilo gaisras. Laivas sudegė ir nuskendo Javos jūroje. Oficialus paskelbtas aukų skaičius - 431 žmogus, tačiau yra žinoma, kad labai daug keleivių plaukė be bilietų, todėl tikslus žuvusiųjų skaičius nėra žinomas.

1980 metų balandžio 22 d. Susidūręs su barža prie Filipinų Mindoro salos nuskendo keltas „Don Juan“. Nors tikslus žmonių buvusių kelte skaičius nėra žinomas, manoma, kad nuskendo ne mažiau kaip 1000 žmonių.

1970 metų gruodžio 15 d. Dėl staigaus krovinio pasislinkimo apvirto ir nuskendo Pietų Korėjos keleivinis keltas „Nam Yung Ho“. Žuvo 323 žmonės.

1966 metų gruodžio 8 d. 241 žmogus žuvo Graikijos keleiviam laivui „Heraklion“ audros metu nuskendus Egėjo jūroje.

1954 metų rugsėjo 26 d. Prie vienos iš Japonijos salų nuskendo keltas „Toya Maru“. Žuvo 1172 žmonės.

1953 metų sausio 31 d. Airijos jūroje, prie Siaurės Airijos pakrantės, nuskendo Airijos keltas „Princess Victoria“. Žuvo 128 žmonės.

1948 metų gruodžio 3 d. Netoli Sanchajaus miesto sprogo ir nuskendo pabėgėlių laivas „Kiangya“ 3920 žmonių žuvo.

1948 metų lapkričio 1 d. Netoli Pietų Mandžiūrijos sprogo ir nuskendo Kinijos prekybinis laivas, kuriame buvo ne mažiau kaip 6000 žmonių. Visi jie žuvo.

1948 metų birželio 11 d. Danijos keleivinis garlaivis „Kopenhagen“ plaukdamas iš Kopenhagos į Olborgą, užplaukė ant minos. Žuvo 140 žmonių.

1947 metų sausio 19 d. Egėjo jūroje, plaukdamas iš Solonikų į Pirėjų, paskendo Graikijos garlaivis „Chimarra“. Žuvo 291 žmogus.

Mirė Vitas Gerulaitis

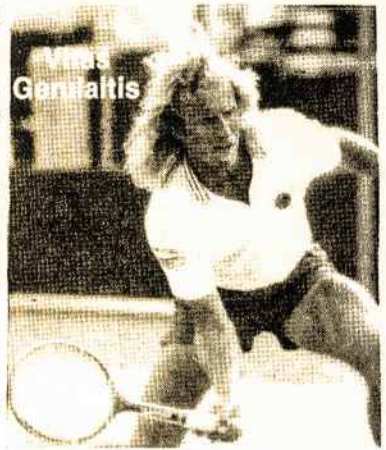
Vienas iš geriausių pasaulyje laukotenisininkų rugsėjis 19 d. mirė, sulaukęs vos 40 m. amžiaus. Šio jauno sportininko, spėjusio tapti milijonieriumi, gyvenimas buvo paremtas darbštumu ir ... nebe eilinis.

Kai jo tėvas Vytautas Gerulaitis, buvęs Lietuvos teniso meisteris, savo devynių metų sūnų pradėjo supažindinti su šiuo žaidimu, jaunajam Vitui žaidimas nepatiko. Tik po ilgesnių bandymų ir pasiekus pirmąją pergalę, jaunas Vitas pakeitė nuomonę. Ilgametei Lietuvos teniso meistrei Veronikai Ščiukauskaitėi berniuką įvedus į žinomą West Side Tennis klubą, Forest Hill, NY, jau 1970 m. būdamas 16 metų amžiaus, jaunas Vitas tapo devintuoju tarpe JAV jauniu. 1972 m. JAV jaunių vicemeisteris, Wimbledonė baigmėje pralaimėjęs švedui Borgui. 1973 m. Gerulaitis laimėjo JAV pirmenybėse vyrų dvejetą su B. Teacher, žaisdamas JAV jaunių rinktinėje Davis taurės varžybose. 1974 m. jis jau tapo profesionaliu 47-tuoju žaidėju pasaulyje.

Gerulaitis 1977 m. Australijos atvirose teniso pirmenybėse nugalėjo John Lloyd baigmėje ir laimėjo „Grand Slam“ titulą. Jis pralaimėjo baigmėje 1979 m. US atvirose varžybose, o taip pat ir 1980 m. Prancūzijos atvirose varžybose. 1975 m. Wimbledonė laimėjo dvejetą titulą su Sandy Meyer.

Gerulaitis buvo pasiekęs 4 laimėjimus iš 22 turnyrų 1979 m. ir laimėjo 5 iš šešių Davis Cup susitikimus, kas gelbėjo USA išlaikyti titulą. Jis žaidė už USA nuo 1977 m. iki 1980 m. Yra laimėjęs Kanados atvirą turnyrą 1982 m. Toronte.

Vitas Gerulaitis priklausė vadinamajam „aukso laikotarpiui“ („Golden Era“), 1974-1984 m. kartu su Bjorn Borgu, Jimmy Connors ir

John McEnroe. Jis gerai žaidė su silpnesniais už save, tačiau su Borg, Connors ir McEnroe jam sekėsi sunkiau. Vienu tarpu jis buvo laikomas pasaulyje trečiuoju teniso žaidėju. 1980 m. Kanados atvirose varžybose jis nugalėjo Ivan Lendel, tačiau po to jo karjera dramatiškai krito. Jis buvo įsijungęs į narkotikų vartotojų eiles, bet federacinė „Grand Jury“ nubalsavo nebausti Gerulaičio. Gyvenime mėgo prabangą, brangius automobilius, draugavo su Chris Evert ir aktore Janet Jones, kuri vėliau ištekėjo už ledo ritulio žvaigždės Wayne Gretzky. Bruklinyne gimęs Gerulaitis buvo žinomas kaip „... as the Broadway Joe Namath of tennis“.

Mirus 1991 m. Vito Gerulaičio tėvui, jis nusprendė reabilituoti klinikose, kurias įsteigė buvęs krepšinio žvaigždė ir buvęs Filadelfijos 76-er treneris John Lukas. Draugai ir gerbėjai Gerulaitį vertino dėl jo asmens žaidybų. Jis domėjęs visus savo žaidimo stiliumi. Šis jaunas lietuvis sportininkas visuomet buvo malonus pokalbiuose apie lietuvišką kilmę ir jo tėvų bei protėvių gimtąją žemę.

Sig. K. („T.Z.“)

Tautinės muzikos ansamblis „Žvelsa“

Žvelsa yra mažas Žemaitijos žemėje upeliukas, tekantis į Miniją, o Minija į Nemuną. Nemunas į Baltijos jūrą... o iš Baltijos - platus kelias į visą pasaulį. Mažo upeliūkščio vardas septyneriems tautinės muzikos ansamblio „Žvelsa“ nariams tapo ištis laimingas. Su koncertais šis muzikos kolektyvas lankėsi ne tik Europoje, bet taip pat ir tolimojoje Australijoje, kur pernai dalyvavo XVII Australijos lietuvių kultūros dienoje.

Prieš trejetą metų klaipėdiečių liaudies muzikos ansamblis „Žvelsa“ vadovaujamas Petru Mateikos ir vilniečių tautinės muzikos ansamblis „Vilnius“ vadovaujamas Antano Smolskaus susijungė ir subūrė šiuo metu bene stipriausią savo profesionalumu Lietuvoje tokio žanro muzikiniu ir meniniu lygiu kolektyvą. Ansamblyje grojantys, o taip pat ir dainuojantys muzikantai yra puikūs savo muzikos instrumento žinovai - profesionalai,

1912 metų balandžio 14-15 d. Pirmojo reiso metu Siaurės Atlante ant aisbergo užplaukė ir nuskendo legendinis Didžiosios Britanijos garlaivis „Titanic“. Žuvo 1503 žmonės.

Reuter, AP, DPA, Eltos ir „Lietuvos ryto“ inf.

neretai grojantys dar net keliais įvairiausias instrumentais. Po kiekvieno pasibaigusio koncerto daug šiltų plojimų klausytojai skiria ansamblio solistams vilnietei Jolantai Ciurilaitei ir klaipėdiečiui Vytautui Kurnickui, birbynininkui Antanui Smolskui, klarnetistui Petriui Mateikai, smuikininkui Juozui Staniuliui, kontrabosistui Almondai Simaičiui bei koncertų vedančiajam, o taip pat ir grojančiam skrabalais Algirdui Pronskaui.

Ansamblis „Žvelsa“ gyvuoja tik trejetą metų, tačiau jau turi labai plačią savo turinį ir kūrinių formos atžvilgiu programą. „Žvelsos“ muzikantų didžiausias dėmesys yra sutelktas lietuvių liaudies folklorinei muzikai. Tai - autentiškos liaudies šokių ir dainų melodijos, polkos, valsai bei lietuvių kompozitorių originalios, bei harmonizuotos lietuvių liaudies dainos. Be lietuvių muzikos klasikų Juozo Naujalio, Stasio Simkaus, Juozo Karoso, Balio Dvariono ir kitų kūrybos ansambličiai atlieka ir šią dieną rašančių kompozitorių dainas ir instrumentines pjeses. Savo kūrybą ne kartą yra patikėję ir dovanoję kompozitoriai Valentinas Bagdonas ir Anatolijus Lapinskas. Su malonumu ansamblio nariai atlieka kompozitorių

(Nukelta į 6-tą psl.)

Didžiausia pokario laikų katastrofa...

(Atkelta iš 4-to psl.)
salos. Neoficialiais duomenimis, nuskendo 838 žmonės, išgelbėti 140, rasta apie penkiasdešimt lavonų. Išgelbėtųjų padėtis kritiška - daug kaulų lūžių, kūno temperatūra apie 27-32 laipsnius. Gelbėjimo darbas labai trukdė audringa jūra. Vėjo greitis - apie 90 km/h, bangų aukštis - 6 metrus. Kaip pranešė ELTA, į katastrofos vietą buvo pasiūsti nariai.

Helsinkyje susitiko Švedijos, Suomijos ir Estijos ministrai pirmininkai, kad imtųsi koordinuoti vyriausybės pastangas. Estijos prezidentas L. Meris rugsėjo 28 d. Estijoje paskelbė gedulą. Jis pranešė per radiją sukūręs komisiją katastrofos priežastims tirti. Jau nuspręsta iškelti baudžiamąją bylą. Atidaryti specialūs psichologinės pagalbos kabinetai ir telefonų linijos. Estijos banke atidaryta sąskaita žuvusiųjų šeimoms remti.

Užuojautos telegramas Estijos prezidentui ir Švedijos premjerui nusiuntė Lietuvos prezidentas A. Brazauskas. „E.L.“, ELTA

PER ŠVIESĄ Į LAISVĘ!

Praėjo metai nuo mano brangaus tėvelio a.ŋa. Kazimiero Mielažo mirties. Ta proga noriu prisiminti tai, ką jis per savo gyvenimą atsiėkė.

Gimė jis 1916 m. liepos 27 d. Marijampolės apskrityje, Silavoto valsčiuje. Nuo pat vaikystės norėjo mokytis ir per tai ką nors vertingo atsiėkti. Kaip panašiai ir kitiems, ilgus metus jam teko mokytis pradžios mokykloje bei gimnazijoje, po kurios įstojo į Kauno Aukštesniąją Technikos Mokyklą, kurioje baigė architektūros skyriaus penkerių metų kursą.

Karo metu pasitraukė iš savo mylimos Lietuvos į Vokietiją naujasdamas, kad niekad nebegrįš į tėviškę. Vokietijoje dėstė lietuviškoje gimnazijoje matematiką. 1947 m. pirmuoju transportu pasiekė Australiją. Bonegillo stovykloje padėjo suorganizuoti tautodailės parodą, pabaltiečių koncertus, arkivyskupo sutikimą. Pabaigęs dviejų metų darbo sutartį skaldykloje, dirbo Viktorijos geležinkelio, kur ruošė planus ir brėžinius. Pradėjo priprasti prie Australijos gyvenimo. Jo nuotrauka tilpo viename laikraštyje kartu su aprašymu, kaip pavyzdys, ką imigrantas gali pasiekti Australijoje.

Melbourne kartu su Povilu Baltučiu suorganizavo lietuvių bendruomenę ir jai pirmininkavo. 1949 m. sudarė delegaciją, kuri

nuvyko pas arkivyskupą Daniel Mannix jo paprašyti iškvieisti iš Vokietijos kun. Praną Vaserį lietuvių kapeliono pareigoms. To pasekoje, visų džiaugsmui, 1950 m. per Sv. Kazimierą kun. Pr. Vaseris atvyko į Melbourną. Tėvelis mylėjo lietuvišką gyvenimą ir jam daug laiko atidavė: padėjo sukurti chorą ir įvairius lietuviškus parengimus. Kas sekmadienį važiuodavo į šv. Jono bažnyčią, kur vykdavo, šalia pamaldų, loterijos, koncertai, minėjimai, veikė lietuviška mokykla.

Kurį laiką gyveno ir Naujoje Gvinėjoje, kur Port Moresby dirbo

kaip architektas. Grįžęs į Melbourną, 1956 m. vedė Apoloniją Ragauskaitę su kuria susilaukė trijų dukrų: Juditos ir dvynukių Onutės ir Aurelijos.

Mums paaugus įrašė į skautus, vežiojo į lietuvišką mokyklą, krepšinį, tautiškus šokius, koncertus, minėjimus, lietuviškas pamaldas. Tada buvo daug daugiau jaunimo negu dabar.

Tėtei visą laiką rūpėjo prisidėti prie Melbourno lietuviško gyvenimo plėtojimosi. 1959 m. kartu su V. Civinsku, įsteigė lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos skyrių, dirbo Apylinkės valdyboje, ALK Federacijos valdyboje. 23 metus išdirbo Hassell and Partners kaip architektas, kur turėjo progą prisidėti prie Victorian Arts Centre ir Concert Hall projekto. Būdamas 66 metų amžiaus braižė privačiai.

Negaliu pamiršti koks svarbus jam buvo choras. Dalyvavo Vyrų Oktete, Dainos Sambūryje ir Parapijos chore. Dažnai sakydavo: „Jeigu nenuėsiu į repeticiją, tai kas kitas atvyks mano vietą užpildyti“. Jam visada atsiradavo laiko ką nors parašyti, paskaiityti, tvarkyti ir net bulves skusti ar indus plauti Lietuvių Klubu virtuvėje. Kiekvienas darbas jam buvo svarbus. Žinojo, kad veikiant sistemingai, seks sėkmė.

Turėjo daug draugų ir pažįstamų, jaunimas irgi jį mėgdavo; su švelnia šypsena atliko visus darbus be skundo, neieškodamas jokios garbės. Aišku, yra labai daug panašių žmonių, bet

tėtė buvo vienas toks iš pirmųjų lietuvių Melbourn. Jis nuolat rūpinosi, kad jaunimas suprastų ir tęstų pradėtą lietuvišką darbą per sekančias generacijas, nes jis smarkiai dirbo norėdamas mums padaryt pagrindinę pradžią.

1986 m. kun. dr. P. Dauknyš jį pakvietė administruoti „Tėviškes Aidas“, o nuo 1989 m. pradėjo juos ir redaguoti. Tą darbą dirbo tol, kol leido sveikata. 1993 m. po Velykų, jį ištiko pirmas paralyžiaus priepuolis, po kurio jam pasidarė sunku skaiityti ir rašyti, bet visvien kiekvieną sekmadienį vykdavo į bažnyčią giedoti. Atėję laikas kai daugiau nebegalėjo redaguoti laikraščio. Tą jis labai pergyveno sakydamas: „Nėra man ką daugiau daryti“. Dar po dviejų priepuolių 1994 m. rugšėjo 25 d. labai ramiai atsiskyrė nuo savo šeimos ir artimųjų.

Tėtės mirties metinių proga, kartu su juo ir šeima, širdingai dėkoju visiems kartu dirbusiems, kad lietuviybė išliktų gyva Melbourn ir išreiškiu jo viltį, kad jaunimas norėtų panašiai dirbti kaip ir jų tėvai, pirmieji imigrantai.

Mano profesijos darbas yra panašus į tėtės ir aš su džiaugsmu jį atlieku jo vardu. Jis man sakydavo, kad jeigu nekalbėsit lietuviškai, tai lietuviškas gyvenimas pranyks. Deja, matau, kad tai man bus labai sunku atsiėkti mano vaikuose. Atsiprašau, mylimas tėveli.

Išėkis Ramybėje.

Judita Mielažytė-Vaitiekūnienė

Tautinės muzikos ansamblis „Zvelsa“

(Atkelta iš 5-to psl.)

Algimanto Balčiūno, Algimanto Bražinsko, Algimanto Raudonikio, Vytauto Klovos, Zigmo Virkšo ir kitų muzikos kūrinių. Nemažai liaudiškų šokių ir dainų aranžavai ir patys ansamblio vadovai Petras Mateika ir Antanas Smolskus. Savo kompozicinius sugebėjimus bando ir ansamblio solistas Vytautas Kurnickas. Ansamblio ateities planuose numatoma į savo koncertinę programą įtraukti daugiau lietuvių išėivijos kompozitorių kūrinių.

Siuo metu ansamblis savo programoje turi nemažai lietuvių kompozitorių iš JAV Giedros Nasvytytės-Gudauskienės, Onos Metrikienės bei Juozo Stankūno vokaliųjų kūrinių, iš kurių kai kas bus įtraukta į naujai ruošiamą išėivisti šio ansamblio antrąjį kompaktinį diską ir ketvirtąjį audi

muzikos kasėtę.

Kalbant apie šio ansamblio atliekamą klasikinę muziką, šis profesionalus ir neretai eksperimentuojantis kolektyvas ėmsi bene pirmasis Lietuvoje gana atsakingos pareigos - savo labai mažu skaičiumi kolektyvu prisiliesti prie klasikinės muzikos literatūros „aukso fondo“. „Rimtoji“ ansamblio „Zvelsa“ koncertinė dalis dažniausiai prasideda lietuvių muzikos klasikos Juozo Naujalo „Svajone“. Klausytojams taip pat pristatomos visoje Lietuvoje ir užsienyje gyvenantiems lietuviams gerai žinomos dainos. Tai Stasio Šimkaus ir Prano Vaičiūčio „Kur bakūžė samanota“, Antano Vanagaičio ir Liudo Giros „Dul dul dūdelė“. Balio Dvariono ir Leono Steponausko „Zvaigždutė“, Juozo Tallat-Kelpšos ir Liudo Giros „Mano

sieloji šiandien šventė“ ir kt. Visai suprantama, kad daugelio klausytojų tarpe pasigirsta

nusistebėjimas, kada išgirsta, kad ansamblio solistai Jolanta Ciurilaitė ir Vytautas Kurnickas atliks Rudolfo ir Mini Dueta iš Dž. Verdžio operos „Bohema“, Sofi ir Barinkajaus duetą iš J. Strauso operos „Cigonų baronas“ bei Violetos ir Alfredo duetą iš Dž. Verdžio operos „Traviata“, jau nekalbant apie gerai visiems žinomą duetą „Pakelkim, pakelkim mes taures linksmybių“ ir visą eilę kitų kūrinių atliekamų originalo kalboje. Iš pirmo žvilgsnio ir pirmų taktų rodos kažkas vyksta neįmanomo ir šiek tiek nelabai suprantamo, nes nėra scenoje nei įpratos didelės orkestro jėgos, nei dirigento. Scenoje matai tik operos dainininką ir keturis muzikuojančius instrumentalistus, grojančius smuiku, birbyne, klarnetu ir styginiu kontrabosu.

Galima būtų teigti, kad ansamblis nusižengia muzikinei tikrovei ir daugelis muzikologų tai patvirtintų, tačiau panašų atvejį visai neseniai teko matyti ir girdėti Svedijoje.

Keturi instrumentalistai ir dainininkas turi itin didelę atsakomybę žengiant tokį žingsnį, nes viskas yra kaip padidintuoju stiklu. Prie sėkmės daug prisideda ir puikus kūrinių suinstrumentavimas, su kuo puikiai susidoroja patys ansamblio vadovai bei talkinantys ansambliui puikus instrumentalistas - aranžuotojas respublikoje gerai žinomas fleitistas Rimantas Giedraitis. Ir iš ties išklusius dainininkų J. Ciurilaitės ir V. Kurnicko atliekams ištraukas iš Dž. Pučinio operos „Turandot“, Dž. Verdžio operos „Norma“, L. Veberio operos „Fantomas“, F. Lehara operetės „Carievičius“ ir kitų operų, susidarai gana savotišką, bet tuo pačiu ir teigiamą supratimą apie panašų „kamerinį“ operos ištraukos skambėjimą. Tai tikrai pagirtinas ansamblio vadovų išradimas, nes kolektyvui buvo tiesiog būtina pagal savo galimybes išnaudoti gerus bei stiprius operinius J. Ciurilaitės ir V. Kurnicko balsus. Cia ir lieka atsakymas, kad nėra galimybių išprususiam šiandieniniam klausytojui pasiūlyti didelę operos simfoninį orkestrą. Prie klasikines dalies gražiai pritampa ir liaudiški skrabalai, kuriais atliekamos ištraukos iš Z. Bize operos „Karmen“, A. Polonskio „Ispaniška siuita“, J. Strauso „Triak trak“ ir kt.

Siuo metu ansamblis ruošiasi didelėms gastrolėms į JAV ir Kanadą, nes kiekvienam kolektyvui reikalingi savo jėgų išbandymai ir pateisinimas, kad ansamblis gyvuotų, keltų savo meninį lygį ir

(Nukelta į 8-tą psl.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolijos metinė šventė minima šv. Mišiomis Lietuvos Namų Bendruomenės mėnėje spalio 29 d. šeštadienį 2 val. Visi kviečiami Švč. Marijos garbei skirtose pamaldose.

Skautininkų Draugovės sueiga su Įžodžiu Parapijos Namuose Kensingtone spalio 30 d. sekmadienį 1.30 val.

Visų Šventųjų šventė lapkričio 1 d. - šiemet antradienis, Australijoje yra privaloma šventė išklausti šv. Mišias, kuriose kiekvienas dalyvauja sau artimoje bažnyčioje.

Vėlinės lapkričio 2 d. - trečiadienis - Mirusiųjų Diena, lankomi kapai. Atlikus išpažintį, priėmus Komuniją ir pasimeldus popiežiaus intencija, už maldingą kapų lankymą visomis šio aštuodienio (oktavos) dienomis galima gauti visuotinius atlydus mirusiųjų naudai.

Vėlinių proga už visus mūsų mirusius parapijiečius bus aukojamos sudėtinės šv. Mišios lapkričio 6 d. Švč. Marijos Jūrų

Pranešimas Skautininkams

Sekanti **Melbourno Skautininkų Ramovės** sueiga įvyks sekmadienį spalio 30-tą dieną, Parapijos Namuose, 18 Henry St., Kensington, 1.30 val. po pietų.

Sueigoje įvyks įžodis, tai visi prašomi ateiti uniformuoti. Seks Dainų šventės reportažas ir kavutė. Skautininkų antros pusės kviečiamos dalyvauti.

ps. Birutė Prašmutaitė
Melb. Skautininkų Ramovės pirm.

LKV S-gos Ramovė Melbourno skyriaus narių žiniai

Pranešama, kad lapkričio mėn. 6 d. sekmadienį 2 val. p.p. Lietuvos Namuose, įvyksta metinis skyriaus narių susirinkimas, kuriame bus svarstoma sekanti darbotvarkė:

Susirinkimo atidarymas, mirusių pagerbimas, prezidiumo kvietimas, mandatų komisijos rinkimai, praeito s-mo protokolo skaitymas, skyriaus valdybos pirmininko pranešimas, kasininko pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų ir jų tvirtinimas, skyriaus valdybos rinkimai, revizijos komisijos rinkimai, klausimai ir pasiūlymai, susirinkimo uždarymas.

Nustatytu laiku nesant pakankamam narių skaičiui, po 30 min. šaukiamas kitas susirinkimas, kurio nutarimai bus teisėti, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

Melbourno skyriaus valdyba

Padėka

Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės valdybai Melbournie ir jos pirmininkui Vladui Bosikiui nuoširdžiai dėkojame už šią kilnią auką \$100 „Tėviškes Aidsams“. ALK Federacijos valdyba

ADELAIDE

Rekolekcijos Adelaidėje

Laukiame svečio kunigo Eugenijaus Bartulio rugsėjo 19 d. Kun.Svečias iš Lietuvos nors jau eina ketvirti Nepriklausomybės metai, visvien kažkas ypatingo.

Kun.Klebonas, Parapijos Tarybos vice-pirmininkas, sekretorius, keli Tarybos nariai, Liet.Kat.Moterų Dr-jos v-ba, vilkinčios tautiniais rūbais, kad iškart pamatytų mus laukiančius, Dr-jos pirmininkė su tulpių puokšte laukiame aerouoste. Labai vėluoja lėktuvas - virš valandos, mes smagiai šnekučiuojamės. Ir ateina jaunas, aukštas, lieknas, besišypsantis Kauno Priskėlimo bažnyčios Klebonas, Paminklinės Kristaus Priskėlimo Bažnyčios atkūrimo Direktorius. Džiaugiamės, sveikinamės ir važiuojam į mūsų Liet. Kat. Centrą, kur Kunigas ir apsisistos. Čia su gėlių puokšte Svečią pasitinka Parap. Tarybos parengimų narė.

Tuojuo Dr-jos v-ba pateikia sutikimo pietus. Mūsų brangus Svety, mūsų Klebonas, Ap. Vld. Pirmininkė, Parapijos taryba, Dr-jos v-ba sėda prie stalų, palaiminams maistas, bevalgant įsiterpia Tarybos vice-pirm. V. Baltutis, sveikina svečią Kunigą, nušviečia mūsų Parapijos gyvenimą, kalba Apyl. Vld. pirmininkė Janina Vaboliene, LK. Moterų Dr-jos pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė. Prie kavutės trumpą žodelį tarė kun.Svečias, kadangi viską išsakys rekolekcijų pamoksluose. Klebonas pranešė rekolekcijų tvarką. Iškart atsivėrė šilts, jausk bendravimas.

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį kun.E.Bartulis lankosi pas žmones, ligonius, susipažįsta su Adelaide, o penktadienį 5 val. Prasideda rekolekcijos: išpažintys, konferencija, šv.mišios, pamokslas, po mišių vėl klausoma išpažinčių. Toji pati tvarka ir šeštadienį, tik po mišių rodoma video filma „Priskėlimo bažnyčios atstatymo darbai.“ Skaudu žiūrėti į taip sunaikintą bažnyčią, byrančias plytas, bet kaip gražu bus, kai

vėliau dar pridėjo LSS Ordiną už Nuopelnus.

Duonai užsidirbo tarnaudamas ilgus metus griežto režimo kalėjimuose, už ką šio krašto valdžia jam prisegė prie krūtinės tris medalius, įskaitant ir Australijos „National Medal“.

Įspūdingiausi Brolio Pauliaus

Zvaigždės bažnyčioje, o kas norėtų dar už savo artimuosius atskirų šv. Mišių, tai į rinkliavų maišelį įdėti savo artimųjų vardus.

Lapkričio mėnuo arteja, kuris skirtas mirusiųjų atminimui ir maldai už juos, ypač 1-8 dienomis. Fawkner kapines lankysime lapkričio 5 d. šeštadienį 11 val. rinktis prie Prelato Prano Vaserio kapo. New Cheltenham kapinėse tą pačią lapkričio 5 d. šeštadienį 3 val. po pietų susitikti įvažiuos iš Reserve Road. Springvale Necropolis kapines lankysime lapkričio 6 d. sekmadienį 3 val. po pietų, susitikti prie kapinių įstaigos. Visur susitikus apeigos, maldos. Po apeigų ir maldų bus pašventinami nauji antkapiai.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje lapkričio 6 d. sekmadienį 9.30 val. Po pamaldų visi vyks į Lietuvos Namus, tai bus Geelonge Lietuvos Choro sugrįžtuvės iš Lietuvos ir bus rodoma labai įdomi video filma iš Pasaulio Lietuvos Dainų šventės Vilniuje.

Povilas Kviecinskas Skautininkas - Džiugo Tunto naujasis Tuntininkas

LSS Australijos Rajono Vadas s.Narcizas Ramanauskas su Rajono Vadija Melbourno Džiugo Tunto tuntininku spalio 6 d. posėdyje paskyrė s.Povilą Kviecinską. Naujasis tuntininkas turi gerą skautišką vadovavimo patyrimą. Tegul kalba faktai:

Povilas gimė Kretingoje 1937.2.18. Jaunesniojo skauto Įžodį davė Vokietijoje 1945 m. Skautavimą tęsė atvykęs į Australiją. Brisbanėje vienu metu buvo Ventos Vietininkijoje ir dr.Vinco Kudirkos Vyčių būrelio Vado pareigose. Gyvendamas Sydney buvo Geležinio Vilko Vyčių būrelio narys. Melbournie įsijungė į Džiugo tunto gretas, kur ėjo Tunto adjutanto, A.Krauso Vyčių būrelio Vado pareigas ir Jaunesniųjų Skautų draugovės draugininko pareigas. Čia įskautavimą įvedė net 40 berniukų, iš kurių gera pusė ir toliau skautauja. Tai Povilo gražiausias geras darbelis jaunimo auklėjimui!

Skautų stovykose ėjo įvairiausias pareigas: nuo virėjo iki stovyklos viršininko. Žaliajį skautininko kariklaštį jam užrišo 1978 m. ir

Skautininkas Povilas Kviecinskas Džiugo Tunte su savo vadovaujama Vilkiukų draugove 1990 m.

Sveikiname ps. Loretą Čižauskaitę-Tiganį ir vyrą Charles susilaukus pirmagimio sūnaus Aleksandro. Linkime džiaugsmo šeimos gyvenime. Melbourno Skautininkų Ramovės ir Melbourno Vyresniųjų Skautėlių „Audros“ būrelis

Sveikiname Brisbanėje gyvenantį ps. Algį Milvydą su žmona Kathy susilaukus sūnaus Vytauto. Linkime džiaugsmo šeimos gyvenime.

Melbourno Skautininkų Ramovė

Paminklinė Kristaus Priskėlimo bažnyčia, iškilusi virš Kauno, prisikels mūsų visų Lietuvos ir visame pasaulyje esančių lietuvių sudėtomis aukomis skelbti Priskėlusį Kristų.

Sekmadienį 9 val. šv.Mišiose ir 11 val. šv.Mišiose kun.E.Bartulio pamokslas - Rekolekcijų užbaiga. Prie bažnyčios aukų lapais renkamos aukos Paminklinės Kristaus Priskėlimo bažnyčios atstatymui.

Viešpaties apdovanoto pamokslininko kun.Eugenijaus Bartulio prastos rekolekcijos - pamokslai iš širdies plaukiantys, nepaprastai sklandžiai, gražiu žodžiu, jautrumu perduodami dieviškąją mintį palietė klausančiojo širdį, įsikverbė gyvenimo eigon. Džiaugamės, kad tai Lietuvos toks iškilus Kunigas, kad mes kun.Eugenijų išgirdome, turėjome savo tarpe.

Po šv.mišių susirinkome Parapijos salėn, kur Liet. Kat. Moterų Dr-jos v-ba paruošė padėkos ir atsiveikinimo pietus, tikslu paremti Paminklinę Kristaus Priskėlimo bažnyčią. Parap.Tarybos vice-pirm. V.Baltutis tarė padėkos žodį, kun.Eugenijui Bartuliui. Kun.E.Bartulis savo jautrą, nuoširdų, dėkingumo kupiną žodį užbaigė prasminga K.Genio poezija.

Pirmad., prieš išvykstant 6 val. ryto kun.E.Bartulis laikė šv.Mišias, dalyvavo mūsų Klebonas, Liet. Kat. Moterų Dr-jos v-ba, kelios Dr-jos narės, keli Parap.tarybos nariai. Po greito pusrytėlio, nulydėjome mūsų mielą svečią į aerouostą. Ir vėl lėktuvas vėluoja. Mūsų Dr-jos Pirmininkė dar pavėžino žvilgterėti į mūsų jūrą, bet lynojanti diena, pilkos bangos, neįkai buvo jūra šį rytą. Sugrįžus dar smagiai pasišnekėjome ir išskrido mūsų brangus svečias kun.Eugenijus Pertho lietuviams padovanoti savo prasmingus pamokslus. Mums paliko Jo išpūdingų pamokslų mintys ir klausimas, kaip išgelbėti Lietuvą? - Malda, malda ir malda palieka vienintėlis atsakymas. Esame labai dėkingi kun.Eugenijui Bartuliui. S.P.

prisiminimai tai jaunų dienų skautavimas Lietuvoje ir Vokietijoje, užgrūdinti skautų vadai įžiebė veikti savarankiškai, be jokių patogumų su meile lietuviškam skautavimui, net ir anuomet karštame Queenslando „buše“.

Geros sėkmės Broliui Povilui naujose Džiugo Tunto Tuntininko pareigose!

Padėka

Mirus mano vyrui Antanui Pisarskiui, širdingai dėkoju kun. dr. Pr. Daukniui, už atliktas laidotuvių apeigas. Dėkoju visiems, dalyvavusiems laidotuvėse ir užjautusiems mane, netekus vyro. Taip pat labai ačiū visiems, kurie aukojo šv. Mišioms už velionio vėlę. Dėkoju Moterų Draugijai už suruoštus šermenų pietus Geelonge Lietuvos Namuose.

Labai dėkinga visiems. Ačiū.

T. Pisarskienė ir šeima

Rajono Vadija

Lietuvių Skautų Sąjungos Australijos Rajono Vadija posėdžiavo Parapijos Namuose Kensingtone spalio 6 d. Susirinko pilna Vadija. Rajono Vadas skautininkas Narcizas Ramanauskas savo pateikta darbotvorke apžvelgė daug

bėgamųjų reikalų. Mūsų skautų rajone pats gausiausias tuntas yra Melbourne. Iki šiol jam vadovavo vyr.skautė Pamela Sadauskienė. Dabar ji prašė atleisti iš pareigų. Nauju Džiugo Tunto Tuntininku Rajono Vadas paskyrė skautininką Povilą Kviecinšką, kuris taip pat turi platų patyrimą vadovaujant skautam, auklėjant mūsų lietuvišką jaunimą. Jis daug metų vadovavo jauniems skautams-vilkiukams ir jiems lavinantiems ir augant pristatė į skautų draugoves.

Rajono Stovykla vyks po Lietuvos Dienų prieš Adelaidės. Ją organizuoja Adelaidės Vilniaus Tuntas „Loftia Park“ 1995 m. sausio 2-8 dienomis. Ją pavadino „Aušros Stovykla“. Stovykla susikirs į įvairias pastovykles: Vilkiukų-

Paukštyčių, Skaucijų, Skautų, Vyresnių skaucijų, Skautų Vyčių, Skautininkų ir Tėvų. Paukštytės ir Vilkiukai miegos barakuose, visi kiti - palapinėse Stovyklos mokestis \$130, o jei daugiau iš šeimos - daroma nuolaida.

Rajono Vadų Kursai numatyti sekančių metų pradžioje, jie vyks Melbourne ar artimoje apylinkėje ir tinkamu laiku, kad iš Rajono galėtų atvažiuoti diena ir porai dienų.

Atvykę į skautų kursus bus supažindinti su svarbiausiais įvykiais: sueigos, stovykų pravedimas, raportai, lietuviška skautybe.

Melbourn Džiugo Tunto metinė iškyla vyks gruodžio 3 d., šeštadienį Yarra Bend.

Geros sėkmės vadovauti mūsų Džiugo Tunto naujam Tuntininkui s.Povilui Kviecinškui!

PD

MALDA Į ŠVENTĄ JUDĄ APAŠTALĄ

Šią maldą kalbėti kai iškyla problemos arba kada atrodo nebėra matomos pagalbos desperatiškuose atsitikimuose.

„Sventasis Judai Apaštale, Jėzaus ištikimasis tarne ir drauge. Bažnyčia visuotinai Tave gerbia ir Tavęs šaukiasi, kaip į Paroną beviltiškuose atsitikimuose, beveik desperatiškais atvejais. Melskis už mane, aš esu toks bejėgis ir vienišas. Prašau Tave, panaudok Tau suteiktą privilegiją matomai atnešti greitą pagalbą, kuri beveik desperatiškai yra reikalinga. Ateik man padėti šiame dideliame reikale, kad aš gautčiau paguodos ir pagalbos iš dangaus visuose mano reikaluose ir kentėjimuose (čia pasakyk savo prašymą), kad aš galėčiau garbinti Dievą su Tavimi ir su visais išrinktaisiais per amžius. Sv.Judai, aš pažadu visuomet atsiminti Tavo didelę malonę, visuomet Tave gerbsiu ir kitus paskatinsiu pamaldumui į Tave. Amen.

Pamaldumo paskatinimui į Sv. Judą yra raštu gauta padėkų už suteiktas malones. Išlaikyk nuoširdų tikėjimą į Sv.Judo pagalbą, nežiūrint kaip neįveikiamos ar beviltiškos aplinkybės galėtų būti. - Margaret Mary. Malda į Sv.Judą

„O Sventas Judai Apaštale ir Kankiny, didis dorybėse ir turtingas stebuklais, artimas Jėzaus Kristaus giminė, ištikimas užtarėjas visų, kurie Tavęs šaukiasi, ypatingas Patronas laike nelaimių - į Tave aš kreipiuosi iš savo širdies gilumos ir nuolankiai prašau Tavęs, kuriam Dievas suteikė tokią didelę galią ateiti ir man padėti. Padėk man dabar, mano dabartiniams ir skubiam reikale ir išklausk nuoširdų prašymą. Atsilyginant aš pažadu Tavo vardą skelbti, kad ir kiti kryptųsi į Tave.“

- Niekada nebuvo girdėta, kad ši novena nebūtų buvus išklaudyta. Sukalbėk tris kartus Tėve mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui.

Pensininkai 2000-aisiais bus labai panašūs į C.Deneuve ir taps pagrindiniais pirkėjais

2000 metais beveik 200 milijonų žmonių Europos Sąjungos šalyse amžius persiris per 50 metų ribą. Sociologai tvirtina, kad tai bus visiškai kiti pagyvenę žmonės, iš esmės besiskiriantys nuo daugumos nūdienių „senių“.

Pažymėsime, kad į šią grupę, pavyzdžiui, įeina prancūzų aktorė Catherine Deneuve, kuri ir šiandien, kaip ir kadaise, stulbina vyrus savo žavesiu.

„Naujieji seniai“ spėjo pamėgti sportinius automobilius, madingus fasonus ir nepakės šios aistros netgi senatvėje. O kai ateis laikas naudotis lazdele, neabejokite, jie įsigys gana elegantišką.

Šie žmonės nesiruošia tenkintis nesekingais akinių rėmais, storomis lazdomis ir girgždančiais supamaisiais krėsmais, būti nuolankūs ir pilki.

Kaip nustatė tyrinėtojai iš grupės „Design Age“, dirbančios prie Karališkojo menų koledžo Londone, verslininkai, gaminantys vartojimo prekes, iki šiol nepastebėjo vykstančių pokyčių ir nesuvokė, kad pagrindiniai pirkėjais tampa pagyvenę žmonės.

Didžiojoje Britanijoje, pavyzdžiui, jų daliai tenka jau 35 proc. pinigų,

anglų išleidžiamų vartojimo prekėms.

Ši pirkėjų kategorija turi ypatingus reikalavimus prekių patogumui, išvaizdai, kurios, jų nuomone, turi siekti tiek lenkti laiką ir būti paprastos naudoti. Retas produktas atitinka šiuos reikalavimus.

Pirmąją vietą prekių, tiesiog sukeliančių vyresnio amžiaus vartotojų neapykantą sąrašė užima videomagnetofonai. Naudotis šia aparatūra gali tik vaikai. Ne mažesnę susierzinimą kelia daugiaviečiai televizoriai su distancinio valdymo pultais ir konservuoti produktai bei pusfabrikačiai, kurių paruošimo instrukcijas reikia skaityti su mikroskopu.

Šiuo atžvilgiu nė viena šalis, nepriklausomai nuo to, kiek giliai jos tautiniame būde yra įsišaknijusi pagarba vyresniesiems, nėra pasiruošusi „naujųjų senių“ atėjimui. Netgi Japonija. Ir JAV reikalai ne itin geri. Bet ten bent jau pagyvenusių žmonių interesų įvertinimo problema aktyviai diskutuojama visuomenėje. Amerikos pensininkų asociacijos ir dvidešimtmetės Patricijos Moor, kuri nusigrimavusi 85 metų senute, trejus metus pati aiškinosi, kaip gyvena senukai 200 Jungtinių Valstijų miestuose, reportažų dėka.

Labiausiai atsivėlgdama į pagyvenusių žmonių interesus dirba Skandinavijos pramonė. Skandinavų sėkmė paaiškinama ir tuo, kad brangiai kainuojąs naujos produkcijos kūrimas neretai finansuojamas iš valstybės biudžeto. Neatsitiktinai grupės „Design Age“ vadovas Rogeris Coulmanas savo įstaigoje matomiausioje vietoje laiko švedišką rankinį pjūklą, kurio rankena patogiai bet kurio amžiaus žmogui.

„International Herald Tribune“

Geto prisiminimai - vestuvių palaiminimas ant mirties slenksčio

S. ir N.Katcai 1943m.

S. ir N.Katcai 1993m.

Aurelija Kretavičiūtė

„Lietuvos ryto“ korespondentei Telsių rajono žydų bendruomenės pirmininkas Rafaelis Genys pateikė porą fotonuotraukų. Jis paaiškino, jog abiejose - tie patys žmonės. Tai Sima ir Natanas Katcai.

Natanas Katcas prieš Antrąjį pasaulinį karą gyveno Plungės rajone, Rietave. Vokiečių okupacijos metu pateko į Šiaulių getą. Ten įsimylėjo likimo bičiulę-žydaitę Simą, kilusią iš Kybartų.

Būdami ant mirties slenksčio jaunuoliai susituokė. Gal norėdami pasijuokti, gal kitais tikslais, vokiečiai pakvietė į getą lietuvių fotografą įamžinti šias vestuves. Fotografas 1946 m. pasigyrė išsaugojęs šią vestuvinę nuotrauką, kai Vilniuje susitiko ir atpažino iš geto 1943 m. pabėgusį N.Katcą. Jam atidavė nuotrauką, tik nepasakė savo pavardės.

Antroji nuotrauka daryta pernai Simos ir Natano Katcų aukuosinių vestuvių proga. Mat iš geto pabėgo bei gyva išliko ir jaunamartė. Abu su vyru ir jo tėvu bei dar keturiais Remerų šeimos nariais iki karo pabaigos rado prieglobstį pas žemaičius Zilevičius. Jie slapstė žyds Telsiuose, Tveruose, Varniuose. 1946 m. Sima su Natanu išvažiavo į Lenkiją, vėliau - į Vokietiją, opaskui - į JAV. Iš užjūrio pernai ir šiems buvo atvykę į Telsius, aplankė savo gelbėtojus - Albina, Stasę, Steponą Zilevičius. N.Katcas šią vasarą finansavo dviejų tautiečių palaikų paiešką ir perkėlimą iš Rietavo į Izraelį. „I.R.“

Tautinės muzikos ansamblis „Zvelsa“

(Atkelta iš 6-to psl.)

tuo pačiu džiugintų daugelio klausytojų širdis. Ne veltui yra sakoma, kad gražu yra tai, kas natūralu, jaudina ir žavi. Bene tas visas prasmes ir galima būtų priskirti tautinės muzikos ansamblui „Zvelsa“.

Kęstutis Bareika

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti sulinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333